

Országos csillagásztalálkozó

Három esztendővel ezelőtt, 1963-ban jöttek össze először Szentendrén az égbolt tudományának legelkeesebb hazai művelői, hogy megalakítsák a magyar amatőr Csillagászok Baráti Körét. Azóta Miskolc és Győr látta vendégül az 1965-re hatszorosára növekvő csillagász-barátok táborát. Tegnap Szegeden, a József Attila Tudományegyetem Rerrich Béla téri Béke-épületének lépcsőzetes előadótértermében pedig már 1500 főnyi tagság képviselőitől érkezett az ország valamennyi tájáról a Csillagászat Baráti Köre IV. Országos Találkozásának 250 hazai, valamint tíz külföldi — jugoszláv, csehszlovák, lengyel, román és német — résztvevője.

Dr. Szalontay József, a TIT megyei szervezetének titkára üdvözölte az egybegyűlteket, majd Hantos Mihály, a Csongrád megyei tanács vb elnökhelyettese nyitotta meg a háromnapos találkozót. Ezt követően dr. Kedvessy György professzor, a Hazafias Népfőnt Szeged városi bizottságának elnöke, Róka Gedeon, a TIT Országos Központja csillagász választmányának titkára, dr. Makai Lajos egyetemi adjunktus, a TIT Csongrád megyei szervezete csillagász szakosztályának elnöke, valamint a külföldiek részéről, Gömöri György, a csehszlovákiai Rozsnyói Népi Csillagvizsgáló vezetője és a jugoszláv csillagászok nevében Alekszander Kubicseva, üdvözölte a találkozót résztvevőit. Ezután dr. Kulín György, a budapesti Uránia igazgatója, a baráti kör ügyvezető elnöke beszélt a mozgalom jelentőségéről és jövőbeni terveiről. Hangoztatta a Csillagász Baráti Kör és az ismeretterjesztés szoros kapcsolatának jelentőségét, valamint azt az áldozatos munkát, mellyel a Föld és ég című, immár 15 ezer példányszámos folyóiratot létrehozták. Külön beszélt a szegedi Uránia érdemeiről a csillagászat tudományának minél szélesebb körű elterjesztésében. Elismeréssel szölt a szegediek erőfeszítéseiről, akik külföldi szakcikkeket fordítanak és sokszorosítanak az országban. Dr. Kulín György előadása után az egybegyűlteket lelkes ünneplése közepette adta át a Zerinváry

emlékérmét Márki-Zay Lajosnak, a szegedi Uránia vezetőjének. A találkozó programja ifj. Bartha Lajosnak, a budapesti Uránia Csillagvizsgáló munkatársának előadásával folytatódott. Délután a távcsőépítő amatőr csillagászok tapasztalatcserejét rendezték meg, majd a résztvevők egyik csoportja megtekintette a szegedi csillagvizsgálót. A találkozó ma dr. Almár Iván kandidátus, a Magyar Tudományos Akadémia Csillagvizsgáló Intézete tudományos munkatársának előadásával és a külföldi vendégek beszámolójával folytatódik.

Segítség a földrengés áldozatainak

A Magyar Vöröskereszt 250 ezer forint értékű segélyt küld a török Vörös Félhold útján a törökországi földrengés áldozatainak megsegítésére. A sátrakból, takarókból, ágyneműből, és gyógyszerből összeállított küldeményt a napokban indítják útnak. (MTI)

Új nyomdagépek

A városligetben a BNV egyik pavilonjában pénteken megnyílt a Polygraph export vállalat kiállítása. Keretében az NDK gyártmányú nyomdagépek és papírpapírok új típusait sorakoztatják fel.

Az ezredik Diesel-mozdony

A Ganz-Mávgaz Mozdony-, Vagon- és Gépgyárában az ezredik Diesel-mozdony elkészülté alkalmából ünnepséget tartottak. Forgó Sándor, a Ganz-Mávgaz műszaki igazgatója ismertette a mozdonygyártás múltját, fejlődését.

Diesel-mozdonyt tíz éve készit az üzem. Az ezredik egy DVM 2 típusú, 600 lóerős nagyvasúti Diesel-mozdony, népszerű néven Bo-Bo. A DVM 2-ből a MÁV-on kívül Albániának, Bulgáriának, Csehszlovákiának, Jugoszláviának, Kíná-

nak és Lengyelországnak szállított eddig a gyár. A jubileumi példány is a lengyel vasutaknak megy. Az ünnepi beszéd után a fúvószenekar indulójára Somogyi János, az üzem legrégibb mozdonyvezetője „vitte ki” a csarnokból az ezredik Dieselmotort.

Az ünnepségen kitüntették és megjutalmazták azokat a dolgozókat, akik az ezer Diesel-mozdony gyártásában a legeredményesebben működtek közre.

Tárgyalt a KNEB

A Központi Népi Ellenőrzési Bizottság pénteken ülést tartott. Meghallgatta és tudomásul vette a KNEB elnökének beszámolóját a befejezett vizsgálatokat követő intézkedésekről, a Minisztertanácsnak a KNEB előterjesztései alapján hozott határozatairól. A bizottság megvitatta a szövetkezeti vagyon védelmének vizsgálatairól készült összefoglaló te-

lentést. A KNEB úgy határozott, hogy a vizsgálat anyagát és javaslatait megküldi az OKISZ elnökének. A bizottság ezután elfogadta a gázprogram végrehajtásának ellenőrzésére készített tervet, majd a közúti járműállomány, az áru- és személyszállítás és a közúti hálózat fejlesztése összhangjának vizsgálati programját. (MTI)

Gázfogadó állomás

A Nagyalföldi Kőolajipari Vállalat orosházi kirendeltségének központi telephelyén, Kardoskútnál, épült fel hazánk második legnagyobb gázfogadó állomása. A több éves munkát igénylő nagy beruházás első része, az ügynevezett minimál-program elkészült. A pusztaföldvári olajmező gázterméké-

nek összegyűjtésére, a továbbítására összesen 4,5 kilométernyi távvezeték és öt bekötővezeték készült el csaknem 6 millió forintos költséggel. Így lehetőség nyílik arra, hogy már szeptember első napjaiban földgázt szolgáltatassanak Dunaújvárosnak.

A gyorsan változó Szatymaz

Alig 16 esztendővel ezelőtt alakult a kis tanya település közösségé, s azóta a Dél-Alföld gyümölcstermesztésének hírneves központja lett Szatymaz. Tájkörzete ma az ország őszibarack-termésének mintegy 70 százalékát adja. Eből is kitűnik, milyen szorgalmas és tehetséges parasztnép lakik itt. S affelől sem lehet kétség, hogy tehetségének kibontakozását kizárólag a mi társadalmunk tette lehetővé.

Eredmények, gondok

Néhány évvel ezelőtt még nem kevesen voltak, akik azzal érveltek: „Szatymazhoz nem szabad nyúlni”. Kivételes hely ez, ahol az egyéni termelés megalapozása, a mezőgazdaság szocialista átszervezése átmennetileg megakasztaná a fejlődést. A kommunizmus azonban nem fogadták meg ezt a rossz tanácsot, s megnyírt jó tetteket, azt maga az élet igazolta. Nemcsak, hogy nem lett kisebb a gyümölcstermés hozama, hanem éppen az átszervezés révén tovább növekedett. Ez derült ki a járási tanács végrehajtó bizottságának legutóbbi ülésén is, melyet a közszében tartottak.

A szép eredmények mellett sommásan szerepeltek a tárgyalóasztalon a problémák, az újabb feladatok is. Van tennivaló a világnézet nevelés területén éppen úgy, mint a szövetkezeti gazdálkodás fejlesztésében és a helyi közélet többi területén.

Farkas Lajosné, a községi tanács vb elnökének 59 kérdésre kellett válaszolnia. A kérdések nagy csoportja gyűrűzött — többek között — az állattenyésztés nagyobb iramú fejlesztése körül. A falu hátlárának zöme — összesen 5970 hold föld — a három helybeli tsz: a Finn—Magyar Barátság, a Béke és a Homokgyöngye — kezén van. S a lehetőségekhez képest még mindig nagyon alacsony a közös állattenyésztés nívója. Például tavaly a három tsz-nak mindössze 158 közös szarvasmarhája volt, ugyanakkor a falu egész szarvasmarhaállománya meghaladta az 1100 darabot. Az össz-sertésállomány a múlt év végén 3652 volt, ebből csupán 1452-t számláltak a közszben.

Csak a juhállomány fejlődése alakult az utóbbi években kielégítően.

Együttműködési terv

Pedig, hovatovább az állattenyésztés függvényévé alakul az őszibaracktermesztés is, mert a trágvasárlási lehetőségek egyre kisebbek. E gond máris erősen nyomja az itteni vezetőket. Nagyon szeretnék gyarapítani a közös állatállományt — takarmány is lenne — csak a férőhelyek hiányoznak. Új istállók kellenének, de nem kapnak beruházást, mert a jelenlegi helyzetben, a tsz-ek birtokviszonyai még korántsem véglegesek. Mindenképpen egy tsz kívánczik ide. Egyesíteni kellene a három gazdaságot, s máris szó lehetne akár egy 20 milliós szarvasmarha-tenyésztésről is. Az egyesüléssel kialakulnának a végleges területviszonyok. A három tsz együttes fejlesztési terve régen készen áll. E tervből kellene kiindulni. S ha jelenleg még hiányoznak is az egyesülés politikai feltételei, az építkezéseket már közösen lehetne folytatni.

A fiatalok

Foglalkoztak a végrehajtó bizottság ülésén a fiatalság problémáival is. A ma felszérülő jó néhány parasztfiatalt Szatymazon mintha szegénylne egy kicsit szülei mesterségét. A nyolcadik osztályból kimaradó fiatalok zöme — helyesen tovább tanul. Az érettségizett fiatalok azonban, bár élvezik a szövetkezeti mezőgazdaság minden áldását, általában nem vállalnak munkát a tsz-ekben.

Van helyi mezőgazdasági szakközépiskola is. Az első évfolyam tavaly végzett, s ezzel csöppet sem erősödött a szakember-ellátottság a tsz-ekben. Az elnökszszony szerint a mostani második osztályos szakközépiskolások közül jut már a helybeli tsz-ekbe is.

A fejlődés igényei

Gombamódra szaporodnak a szebbnél-szebb családi házak. 1950-ben, a községé alakulás esztendejében csak 22 lakóházból állt Szatymaz, ma 182 lakóházat számlálnak. S a nagyobb arányú lakásépítkezések a tsz-ek megalakulása után kezdődtek. Jelenleg 120 porta van beépítés alatt. Ennél sok-

kal több kellene, de mivel még nincs kész a falu általános fejlesztési terve, meg kellett állni az újabb telkek mérésével és értékesítésével.

Rohamosan nő a község, s ennek megfelelően kell javítani a közegészségügyi ellátást, és az iskolai tantermeteket is szükséges szaporítani. A körzetesítés révén az általános iskolai tanulók létszáma az utóbbi években megtöbbszöröződött. Ugyanakkor a felszabadulás óta csak egy tanterem épült. Tehát — amint a végrehajtó bizottság ebben is állást foglalt — a leg-sürgősebb teendők közé tartozik egy új négy tantermes iskola építése.

A betegbiztosítás kiterjesztésével óriás mértékben növekedett az orvosi rendelő forgalma. A zsúfoltság mármár akadályozza az alapos gyógyító munkát. Ezért határozta el a járási vb-ülésen: a harmadik ötéves tervben meg kell építeni Szatymazon az új egészségügyi kombinátot. Mivel megszorodtak az utcák, kevés lett az ivóvíz, hidroforházra is szükség van.

A sokféle községfejlesztési feladatot aligha győzi helyi anyagi forrásokból. Ha már azonban lennének idevágó jó pénzügyi jogszabályok, az anyagi gondokat nagyobb állami segítség nélkül is megoldhatnák. Például a községi takarékszövetkezetben 13,5 millió forint fekszik ma is, s hitelállománya a lehetőségekhez képest nagyon alacsony. Miért nem adhatnának a falu lakói hitelszövetkezetük révén kölcsönt éppen a saját jólétüket szolgáló célokra a községnek? Ezekre a kérdésekre majd a gazdaságirányítás új rendszere hozza meg a választ.

Naprenden volt a helybeli művelődési ház ügye. A közművelődésnek e szép palotája még mindig nem tölti be kultúrmisszióját. Rendezvényei szegényesek, s kevés a látogatójuk. Összefügg ez azzal is, hogy kevés a pénz a fenntartáshoz. Szükségessé válik már a közszeljövőben, hogy a tsz-ek saját kezükkel vegyék ezt az intézményt. Költségeihez járuljon hozzá a földműves szövetkezet és a MÉK is. A művelődési ház anyagi gondjainak a megoldása révén talán közelebb jutnának a mezőgazdasági szakmunkásképzés mostani gondjainak megoldásához. Ugyanis jelenleg igen alacsony az érdeklődés Szatymazon a mezőgazdasági szakmák iránt. Például a Finn—Magyar Barátság Tsz-ben több fiatal kertésztanulónak jelentkezett, viszont mikor meghívták, hogy az üvegházi növénytermesztés ismeretiből itt semmit sem kaphatnak, egy-kettőre odébb álltak. Ha azonban a művelődési ház kebelében intézményesítenék a szakmunkásképzést, talán ezeknek a fiataloknak a problémáját is megoldhatnák volna. Tévedés azt gondolni, hogy Szatymazon nincs szükség üvegházi kertészeti szakismeretekre. Számos nyugalállamban máris nagymértékben terjed az üvegházi szőlő- és gyümölcstermesztés, s ezzel a konkurenciával itt is számolni kell.

Felelősség a közügyekért

A végrehajtó bizottság vizsgálta a községi tanács negyvenes tevékenységét. Megállapították: hivatása magaslatán áll a testület, bár a jelenlegi tanácsnagyság egyharmad része még nem éri kellően felelősségét a közügyek iránt. Nem járnak tanácsulésekre, így nem vesznek részt a helyi közélet irányításában.

Künn már ereszkedett az esti szürkület, mire véget ért a községi tanásházán a járási tanács végrehajtó bizottságának ülése. A résztvevők közül sokan együtt maradtak még ezután is. Ötletek, tervek cseréltek gazdát a megszépült jelenről, s a jövőről.

Cseni József

Jó volt Szegeden

Tűzött a nap. Fénye élénkre festette az utcákat, házakat, sétányokat. A fülledtség vattába csomagolta a várost, alig lehetett lélegezni. Hűvösöget még a Tisza partján sem lehetett találni. Lassúak voltak az emberek léptei, megfáradtak az öreg épületek falai, nehezen bólogtak a Széchenyi tér platánfáinak ágai. A megálló levegőben szinte csak lábunkat érintette egy szellő.

Ülünk a múzeum előtt a szökőkútnál, melynek sugarait sokszínű fény világítja meg. Mögöttünk alig hallhatóan mozdul a folyó. Balra a hid alatt elparázsilik a tűz, amely fölött néhány óra-ja még birkahús főtt a bográcsokban. Az étel meleg illata még most is ott terjeng a szabadtéri vendéglő körül.

Most összegyűjtjük élményeinket. A szegedi fesztivál vendégeinek: turistáknak, utazóknak tarka tömege hömpölyög az utcákon. A város érdekes és sajátos arculatú. A terek építészeti egysége, emlékművei — Szeged ősi és dicső múltjának tanúi — mindenből az elragadtatás szavait váltják ki.

Állunk Kossuth Lajos szoboralakja előtt — és emlékezzünk ennek a hatalmas embernek és forradalmárnak az emlékére, aki minden hitét a szabadságra és boldogságra vetette.

Tisztelettel és kegyelettel időzünk a tér obeliszkjei előtt. Szeged lakosai állították ezeket a város központjába, a szovjet hősök tiszteletére, akik életüket Magyarország szabadságáért áldozták. A park útjain játszanak és vidáman nevetnek a gyerekek. A kép rendkívüli és csodálatos harmóniát áraszt.

Láttuk az odesszai városrész új házait, az egyetlen épületeit, iskolákat, kórházakat, színes árukkal teli üzleteket. Láttuk a munkát és a gondoskodást.

Megkapó volt egy véletlenül adódó utcai beszélgetés. Napbarnított, 40 év körüli férfi lépett hozzánk, és így szólt meghallva az orosz szavakat.

— Bocsánat, orosz beszédet hallottam és szeretnék Önökhöz csatlakozni, ha az nem tűnik tolakodásnak a részemről.

Beszélgető társunk, aki szegedi lakos, nagyon kellemes ember benyomását kellette. Elmesélte, hogy állandóan keresi az orosz embereket, mert szereti hazánkat, irodalmunkat. Szeretne ellátogatni Leningrádba, amelyről sokat olvasott és hallott.

Nekünk, leningrádiaknak ez különösen jólesett, és mi is elmondtuk, mennyire tetszik Szeged, és milyen nagyra értékeljük a magyar és szovjet emberek közti szívélyes kapcsolatot. Néhány órára ő lett lelkes idegenvezetőnk és szívesen mutatta a város legszebb részeit.

Úgy váltunk el mint a legjobb jóbarátok.

Sok ilyen találkozásunk volt. A szegedi emberek, amikor meghallották, hogy Leningrádból érkezünk, rögtön melegen köszöntöttek. Bár Szeged Odessza testvérvárosa, ez egyáltalán nem zavarta abban a szegedieket, hogy kifejezzék rokonszenvüket a Neva-part hős városa iránt. Egyikük, a városi tanács vb-titkára, dr. Csikós Ferenc személyesen meghívott bennünket, hogy megtekintsük a Szegedi Ipari Kiállítást. Csikós elvtárs nagy hozzáértéssel beszélt a város a meglepő iparának és gazdasági életének fejlődéséről. Teremről teremre jártunk, ismerkedtünk a szegedi lakosság ellátásának kérdéseivel. Külön felhívta a figyelmünket a Gumigyárra, amely a közeljövőben Magyarországra gumiparának egyik központi üzeme lesz.

Az egyik pavilon előtt hosszan nézelődtünk: itt állították ki a Diesel-mozdonyok radiátorait. Megtudtuk, hogy a szegedi üzem évente 200 radiátort szállít a Szovjetunióknak.

Hosszan néztük a szövet és cipőrészeleget. Az áruk nagy mesterségbeli tudásról, a fazonok jó ízléséről tanúsítottak. És nem lepődünk meg, mikor közölték, hogy a szegedi gyárak termékeit a világ legkülönbözőbb államai: Anglia, Franciaország, Hollandia szívesen vásárolják. A „Szeged” márka kiváló minőséget jelez.

Utítársaink egyike, V. Paliasvili, a Grúz SZSZK népművésze különösen a hangszerkiállítással volt megelégedve: nézte a gyönyörű gitá-

rokat, amelyeket a Hangszergyár termel és nagyon tetszettek neki a népművészek munkái.

A népművészet mindig alapja egy nemzet kultúrájának — jegyezte meg. — Nálunk, Grúziában, szeretik és nagyra értékelik a népművészi tárgyakat. Nagyszerű dolog, hogy Szegeden is éppen az ipari kiállítás sikerült megtalálni a népművészet lényegét, amely ragyogó tónussal betört az iparba és gazdagítja az embereket. A beszélgetés a tbilisi opera és balett színház szegedi fesztiváli fellépésekor zajlott le. Mindig emlékeztet maradt az a szeretet, amellyel Szeged lakossága fogadta a szovjet művészeket. A „csillagok alatti terem”-ben, a grúz művészek előadásain felek tengere és tapsok mennydörgése. Az előadások után vontatók, teherautók indultak a környező falvakba. Hangok vidám szíva, elégedett mosolyok beszéltek arról, hogy tetszett az előadás. A tánc emocionális ereje magával ragadta a nézősereget. Ez az érzés nem talál szavakat, árad szívűtől a szívig, megtölti a lelket, barátságokat szül.

Néhány szó a barátságról. A művészek barátságáról. A balettet magyar zenekar kísérte. A grúz kompozítorok partitúrája nehéz művészi feladat elé állította a magyar zenészeket. Az ismeretlen ritmus, a grúz táncok viharos tempója, a zene mélyen nemzeti vonásai — mindez a zenekartól nagy odaadást, átélést követelt. Az est szovjet karmestere V. Paliasvili, a Grúz SZSZK népművésze armata tőrekedett, hogy egységbe hozza a zenekar produkcióját a darab egészével. A zenekar kitűnően játszott, megértve az ismeretlen zene minden sajátosságát. S a végeredmény: a szovjet karmester és a magyar zenekar forró és megérdemelt sikere. Talán ez az, ami a hálás közönség tetszését még jobban fokozta, ezért ünnepelték olyan hosszasan a zenészeket.

... A fesztivál ünnepségei véget értek. Az élet visszatért megszokott, hétköznapi medrébe. És a város is megváltozik. Ugyanúgy tűz a nap, de lassan eltűnnek a turisták zajos csoportjai, és velük együtt a sok emlék, amelyet élőknek őriznek meg.

Jó volt Szegeden. Tetszett a város. I. LEONYIDOV, a leningrádi Pravda munkatársa